

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci konkurzu na majetok úpadcu **L., s. r. o.**, L., správcom konkurznej podstaty ktorej je JUDr. P. G., advokát, U., **na odvolanie veriteľa S., a. s., C. a U. T. (C.) L., I., D., X., F., P. c. X., L., C., HE X.**, zastúpeného JUDr. M. P., bývajúcou v B., proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. marca 2011, č. k. 51–24K 71/96–Že–10120, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa schválil konečnú správu o speňažení majetku podstaty. V uznesení okrem iného určil, že konkurzná odmena (odmena správcu) je celkom 1 213 227,49 eur, z čoho je podiel bývalého osobitného správcu Ing. L. K. 10 500 eur. Vyplatený mu bol preddavok 1 726,08 eur a na vyplatenie mu zostáva 8 773,92 eur. Podiel správcu terajšieho správcu JUDr. P. G. je 1 202 727,46 eur a po odpočítaní vyplateného preddavku 165 969,59 eur zostáva na vyplatenie 1 036 757,90 eur.

Proti uzneseniu podal odvolanie veriteľ S., a. s. V odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa pri určení odmeny vychádzal zo základu 12 132 274,93 eur, z ktorého určil odmenu vo výške 10%, teda 1 232 274,93 eur. Podľa odvolateľa súd prvého stupňa nesprávne určil odmenu podľa vyhl. č. 493/1991 Zb. (ďalej len vyhláška) v znení účinnom do 7. októbra 2001, hoci podľa § 11c ods.3 vyhlášky v znení účinnom od 8. októbra 2001 sa v začatých konaniach, v ktorých do 8. októbra 2001 nebolo skončené prieskumné pojednávanie sa použijú ustanovenia § 6 až 9d vyhlášky v znení účinnom od 8. októbra 2001. Podľa judikatúry ak bolo nariadené osobitné prieskumné pojednávanie na preskúmanie prihlášok, považuje sa prieskumné pojednávanie za skončené až preskúmaním

poslednej prihlášky takto podanej prihlášky. V predmetnom konkurznom konaní sa uskutočnilo posledné prieskumné pojednávanie 2. apríla 2007. Okrem nesprávneho postupu pri určení výšky odmeny v odvolaní vytýkal súdu, že v uznesení nezohľadnil jeho námietku, že hoci mu správca podstaty neuhradil pohľadávku proti podstate 5 252,94 eur, ktorú uznal, na str. 7 konečnej správy sa uvádza, že neexistuje veriteľov s nevyplatenými pohľadávkami proti podstate. Z uvedených dôvodov žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Proti uzneseniu podal v časti o odmene pre správcu odvolanie aj konkurzný veriteľ U. T. (C.) L., ktoré sa obsahovo zhoduje s odvolaním veriteľa S., a. s.

K odvolaniam veriteľov správca podstaty vo vyjadrení uviedol, že vyhláška č. 398/2001 Z. z., ktorou sa mení vyhláška č. 493/1991 Zb. v § 11c ods. 3 uvádza, že sa nová právna úprava vzťahuje na konkurzné konania, v ktorých nebolo skončené prieskumné pojednávanie, a nie osobitné prieskumné pojednávanie. V prejednávanej veci sa uskutočnilo a skončilo prieskumné pojednávanie 14. mája 2001. Nemožno preto konštatovať, že sa skončilo až 2. apríla 2007. Uvedený extenzívny výklad § 11c ods. 3 vyhlášky je výkladom retroaktívnym, ktorý je porušením princípu legitímneho očakávania dotknutých subjektov.

K časti odvolania veriteľa S., a. s. týkajúcej sa pohľadávky proti podstate uviedol, že námietka veriteľa proti konečnej správe bola v tejto časti opodstatnená a správca podstaty ju už uviedol na pravú mieru vo vyjadrení k námietkam. Na správnosť uznesenia nemá význam, a bude zohľadnená v rozvrhovom uznesení, pokiaľ správca pohľadávku proti podstate neuspokojí počas konania. Z uvedených dôvodov navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je opodstatnené.

Výpočet odmeny pre správcu podstaty upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 493/1991 Zb., ktorá bola viackrát menená. V čase vyhlásenia konkurzu (10. septembra 1999) bola vyhláška účinná v znení jej novely č. 21/1998 Z. z. Podľa § 7 ods. 1 vyhlášky v uvedenom znení, odmena bola 10 % zo základu (§ 6 vyhlášky) so stanoveným spodným limitom 50 000 Sk. Vyhláškou č. 389/2001 Z. z. bol s účinnosťou

od 29. septembra 2001 zmenený § 7 ods. 1 tak, že sadzba odmeny je určená stupňovite degresívne podľa výšky základu z konečným limitom 10 000 000 Sk. Vyhláškou č. 398/2001 Z. z. bolo s účinnosťou od 8. januára 2001 zmenené prechodné ustanovenie (§ 11c ods. 3 vyhlášky), podľa ktorého v začatých konaniach, v ktorých k 8. októbru 2001 nebolo skončené prieskumné pojednávanie, sa na odmenu správcov a ich zástupcov použijú § 6 až 9d. Preddavky na odmenu priznané podľa doterajších predpisov sa nevracajú, aj keď presahujú najvyššiu hodnotu odmeny podľa § 7 ods. 1. Právne účinky úkonov, ktoré nastali pred 8. októbrom 2001, zostávajú zachované.

Z uvedeného vývoja úpravy, podľa ktorej sa stanovuje výška odmenu správcov vyplýva, že aj odmena správcov podstaty v konkurzných konaniach začatých pred 8. októbrom 2001 sa určuje podľa § 7 vyhlášky v znení novely uskutočnenej vyhl. č. 389/2001 Z. z., vrátane limitu 10 mil. Sk (331 939 eur). Nová úprava sa na uvedené odmeny vzťahuje s podmienkou, že ku dňu účinnosti vyhlášky č. 398/2001 Z. z. (8. október 2001) nebolo skončené prieskumné pojednávanie.

Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci sa uskutočnilo prieskumné pojednávanie 14. mája 2001. Vo veci však bolo uznesením z 2. augusta 2004, č. k. 51–24K 71/96–7695 na 8. septembra 2004 nariadené prieskumné pojednávanie (označené ako osobitné) na preskúmanie včas podaných nepreskúmaných prihlášok. Uznesením z 31. januára 2007, č. k. 51–24K 71/96–Na–8882 bolo na preskúmanie prihlášok nariadené ďalšie prieskumné (rovnako označené ako osobitné) pojednávanie na 2. apríla 2007.

Treba prisvedčiť odvolateľovi, že prieskumné pojednávanie sa podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ZKV) považovalo za skončené preskúmaním poslednej včas podanej konkurznej prihlášky. Vychádzajúc z uvedenej zásady odvolací súd dospel k záveru, že prieskumné pojednávanie v prejednávanej veci ku dňu 8. októbra 2001 nebolo skončené.

Nemožno súhlasiť s názorom správcu podstaty uvedeným v jeho vyjadrení k odvolaniu, že § 13c ods. 3 vyhlášky sa vzťahuje len na prieskumné pojednávanie a nie osobitné prieskumné pojednávanie. Podľa neho riadnym prieskumným pojednávaním bolo pojednávanie konané 14. mája 2001, ktoré bolo v uvedený deň skončené. Ďalšie pojednávania už boli osobitnými prieskumnými pojednávaniami.

Citovaný § 13c ods. 3 vyhlášky nerozlišuje prieskumne pojednávanie na riadne a mimoriadne. Ani pôvodné znenie § 22 neupravovalo osobitné prieskumné pojednávanie ako samostatný, od bežného prieskumného pojednávania odlišný inštitút. Keďže súd mal povinnosť preskúmať aj prihlášky, ktoré došli po prihlasovacej lehote, mohla sa vyskytnúť situácia, že prihláška bola podaná v čase keď už prebiehalo prieskumné pojednávanie. Ak to situácia (zrejme najmä čas) umožňoval, súd prihlášky preskúmal na prebiehajúcom konaní. Ak to z technických dôvodov nebolo možné, súd nariadil ďalšie prieskumné pojednávanie, na ktorom preskúmal prihlášky, ktoré nestihol preskúmať na pôvodnom pojednávaní. Použitý výraz nevyjadroval, že ide o samostatný druh prieskumného pojednávania ale malo len vyjadriť, že prihlášky neboli prejednané na prebiehajúcom prieskumnom pojednávaní ale, že na ich prejednanie súd nariadil ďalšie – osobitné prieskumné pojednávanie. To prebiehalo za rovnakých pravidiel a s rovnakými účinkami ako pôvodné prieskumné pojednávanie a tvorilo tak s nim, prípadne aj s ďalšími nariadenými prieskumnými pojednávaniami jeden celok. K obdobnému stanovisku dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 4 Obo 40/2004, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR ročník 2004 pod č. 53.

Bez ohľadu na uvedené, zákonom č. 12/1998 bol s účinnosťou od 1. februára 1998 zmenený § 22 ZKV a už nepozná výraz osobitné prieskumné pojednávanie. V čase vyhlásenia konkurzu v prejednávanej veci a konania prieskumných pojednávanií už ZKV obsahovo ani slovné nerozlišoval prvé (pôvodné) prieskumné pojednávanie od ďalších neskôr nariadených pojednávanií. Ak súd prvého stupňa v uzneseniach nariaďujúcich ďalšie prieskumné pojednávania použil výraz *osobitné prieskumné pojednávanie* môže ísť už len o jeho slovné vyjadrenie skutočnosti, že to je už ďalšie prieskumné pojednávanie, bez toho, aby to malo zákonom podložený osobitný obsah. Za uvedenej situácie je logické, že v texte § 13c ods. 3 vyhlášky sa neuvádza aj osobitné prieskumné pojednávanie. Uvedené ustanovenie nemôže používať alebo odkazovať na druh prieskumného pojednávania, ktoré už v čase vydania vyhlášky v ZKV nie je upravené.

Ustanovenie § 13c ods. 3 vyhlášky skutočne zakotvuje retroaktivitu a to tzv. retroaktivitu nepravú, čo znamená, že, nový právny predpis uznáva právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti skoršieho zákona, no zároveň zavádza určitú zmenu práv (alebo povinnosti), ktoré vznikli na základe týchto právnych skutočností alebo

na ich základe zavádza nové práva alebo povinnosti. Nepravá retroaktivita i keď sa dotýka nadobudnutých práv a povinností nemusí byť protiústavná. Je prípustná ak to odôvodňujú závažné dôvody všeobecného záujmu a prípadné zásahy rešpektujú princíp proporcionality (napr. nález ÚS SR PL. ÚS 67/07 zo 6. februára 2008 alebo nález z 29. marca 2011, zn. III. ÚS 20/2011 – 50). Tieto zásady a princípy musí rešpektovať legislatívny orgán pri tvorbe právnych predpisov. Otázka, či všeobecne záväzný právny predpis rešpektuje uvedené princípy a je súladný s ústavou nemôže byť predmetom skúmania a výkladu všeobecných súdov. Právny predpis, ktorý je súčasťou platného právneho poriadku, musí súd rešpektovať a aplikovať ako súladný s ústavou dovtedy, kým ústavný súd predpísaným spôsobom nevysloví jeho protiústavnosť.

Ustanovenie § 13c ods. 3 vyhlášky, ktoré je (bolo) súčasťou platného právneho poriadku obsahuje jednoznačnú inštrukciu, o potrebe aplikácie § 7 ods. 1 vyhlášky v znení vyplývajúcom z vyhl. č. 389/2001 Z. z. a vyhl. č.398/2001 Z. z. aj na konkurzné konania v ktorých ku dňu 8. októbra 2001 nebolo prieskumné pojednávanie skončené. K námietke správcu o retroaktívnosti uvedeného výkladu odvolací súd uvádza, že v čase uskutočnenia konania prieskumných pojednávanií v posudzovanej veci 8. septembra 2004 a 2. apríla 2007 už takmer 7 resp. 9 rokov právna úprava osobitné prieskumné pojednávanie nepoznala. Uvedené prieskumné pojednávania preto ani nemohli byť osobitnými prieskumnými pojednávaniami v zmysle § 22 ZKV v znení účinnom do 31. januára 1998. Napokon § 13c ods. 3 vyhlášky rešpektuje zásadu nedotknuteľnosti už nadobudnutých práv, keď stanovuje, že preddavky na odmenu priznané podľa doterajších predpisov sa nevracajú aj keď presahujú najvyššiu hodnotu odmeny. Uskutočnením a skončením prieskumného pojednávania 14. mája 2001 správcovi nevzniklo právo na odmenu, ktoré by bolo neskoršou právnou úpravou dotknuté. Právo na odmenu mu vzniklo (vznikne) až rozhodnutím súdu o priznaní odmeny.

Vychádzajúc z uvedeného dospel odvolací súd k názoru, že s prihliadnutím na § 13c ods. 3 vyhlášky mal súd pri stanovení odmeny pre správcu podstaty použiť vyhlášku v znení účinnom po 8. októbri 2001 (resp. od 29. septembra 2001). Súd prvého stupňa pri rozhodovaní použil nesprávny právny predpis resp. právny predpis v nesprávnom znení. Keďže od rozhodnutia o odmene závisia aj ostatné výroky napadnutého rozhodnutie, odvolací súd uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil v celom rozsahu.

Treba prisvedčiť odvolateľovi, že sa súd prvého stupňa v uznesení nevyporiadal s jeho námietkou týkajúcou sa pohľadávky proti podstate. Uvedený nedostatok sa však nedotýka výroku uznesenia. V odôvodnení nového rozhodnutia musí uvedený nedostatok odstrániť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

V Bratislave 22. augusta 2011

JUDr. P. Dukes, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková